

افراد نابینا- ناشنوا چگونه ارتباط برقرار می کنند؟

● مترجم: آناهیتا خضری

ناشنوا در انگلستان وجود دارند. بعضی از آنها با نارسایی بینایی و شنوایی متولد شده اند، در حالی که سایرین بعدها دچار نارسایی هر دو حس در زندگی شده اند.

چالش های پیش روی این افراد کدامند؟

افراد نابینا- ناشنوا ممکن است از روش های مختلف برقراری ارتباط در طول زندگی خود استفاده کنند یا به کاربرد آنها تشویق شوند. احتمالاً بعضی از افراد همیشه بیش از یک روش ارتباطی را

افراد نابینا- ناشنوا دچار آسیب معنی داری هر دو حس بینایی و شنوایی خود هستند. بعضی از آنها کاملاً ناشنوا هستند، در حالی که سایرین باقی مانده ای از یک یا هر دو حس قابل استفاده دارند. ۹۵ درصد از یادگیری مادر مورد خود و جهان از راه حواس بینایی و شنوایی انجام می شود؛ بنابراین افراد نابینا- ناشنوا با چالش جدی به ویژه در یادگیری برقراری ارتباط، دسترسی به اطلاعات و درک جهان اطراف خود روبه رو هستند. تقریباً ۲۳۰۰ نفر نابینا-

شعبه نگاه به انسان و مطالعات فرهنگی
انستیتوت ملی تحقیقات علوم انسانی

بکار می‌برند. چالش‌های افراد نابینا-ناشنوای مادرزاد در برقراری ارتباط نسبت به افرادی که دارای تجربه‌ای از کاربرد حس بینایی و شنوایی خود در سال‌های اولیه زندگی هستند بسیار متفاوت است. تأکید اینکه افراد نابینا-ناشنوا دارای نیازهای ارتباطی بسیاری هستند که ممکن است در طول زمان تغییر کند اهمیت دارد. از این گذشته بعضی از افراد نابینا-ناشنوا ممکن است از بیش از دو روش ارتباطی برای بیان خود استفاده کنند اما اطلاعات را با استفاده از روش‌های مختلفی دریافت کنند.

مثال:

- کودکی که کمی بینایی دارد، ناشنوای عمیق است و ناتوانی‌های فیزیکی دارد ممکن است درک زبان اشاره رایج بگیرد، اما احتمالاً نیازمند یافتن وسایل دیگری برای بیان خود است.
- فرد مبتلا به نشانگان آشر احتمالاً همانند یک جوان، زبان اشاره‌ی انگلیسی رایج را می‌گیرد اما به موازات آنکه بینایی او شروع به تغییر می‌کند نیازمند به تطبیق راه دریافت علائم است.
- فرد مسن‌تر ممکن است همیشه از گفتار و شنوایی برای برقراری ارتباط استفاده کند اما به موازات آنکه بینایی و شنوایی او در طول زمان تغییر می‌کند، نیازمند یادگیری نحوه استفاده از سمعک و وسایل کمک بینایی است.

ارتباط کلی

منعطف بودن در هنگام کمک به فرد ناشنوا برای برقراری ارتباط اهمیت دارد و احتمالاً بکارگیری روش‌های مختلف ارتباطی با همدیگر مفید می‌باشد. این حالت غالباً موسوم به رویکرد ارتباط کلی است.

روش‌هایی که می‌تواند در رویکرد ارتباط کامل بکار رود عبارت‌اند از:

- استفاده از گفتار
- انواع زبان اشاره
- تصاویر
- نمادها
- خط بریل
- یادداشت کردن (ثبت) کلمه‌ها
- زبان بدن
- اشیاء مهم قابل رجوع
- ترسیم خط
- Moon
- هجی با انگشتان
- حالت‌های چهره (ژست‌ها)
- مدل‌ها (الگوها)

نوار ضبط صوت

استفاده از زبان حرکات بدن

بعضی افراد به ویژه کسانی که نابینا-ناشنوای مادرزاد هستند ممکن است هیچ وسیله‌ی ارتباطی آشکاری نداشته باشند. در این موارد مشاهده‌ی فرد در بیش از یک دوره زمانی برای جست‌وجوی حرکات دقیق صورت یا بدن اهمیت دارد. این حرکات می‌تواند بیانگر آن باشد که نسبت به آنچه که در اطرافشان می‌گذرد آگاهی دارند.

این احتمال وجود دارد تا در زمانی بیشتر روش ارتباطی را ایجاد کرد که به فرد اجازه‌ی درک فعالیت‌های پیشنهادی را بدهد و حرکات دقیق زبان بدن آنها درک شود.

بدون نظام ارتباطی مشخص فرد نابینا-ناشنوا ممکن است به درستی درک نشود. ضرورت دارد شخصی که در تماس با فرد نابینا-ناشنوا قرار می‌گیرد نسبت به راههایی که احتمالاً برای برقراری ارتباط بکار می‌رود نظیر زبان بدن و برخی ژست‌های توصیف‌کننده خود حساس باشد.

ایجاد محیط مناسب

بهتر است هرگونه تلاش برای توسعه محیطی که برطرف‌کننده‌ی نیازهای ارتباطی فرد باشد انجام شود. شرایطی نظیر نور، سروصدای زمینه و اوقات روز باید در نظر گرفته شود تا اینکه تمام تعامل‌های تا حد امکان در محیط مطلوب خود فرد اتفاق افتد.

برخی روش‌های اصلی ارتباط

اشیاء مهم قابل رجوع

بعضی از افراد نابینا-ناشنوا کاربرد اشیایی که نشان‌دهنده‌ی فعالیت خاص مهمی است را یاد می‌گیرند. به عنوان مثال فرد ممکن است نشان دادن یک از فنجان برای خواستن چای استفاده کند. سایر افراد ممکن است از این نماد فنجان برای تعارف نوشیدنی به فرد استفاده کنند.

زبان اشاره انگلیسی (BSL)

زبان اشاره انگلیسی زبانی است با قاعده خاص خود و وسیله دیداری ارتباطی است که از علائم دست و حالت‌های چهره استفاده می‌کند. این زبان اغلب توسط اعضای جامعه‌ی ناشنوايان بکار می‌رود که از دستور زبان و کلمات خاص خود پیروی می‌کند.

هجی با انگشتان

در این وسیله ارتباطی، با گذاشتن انگشتان یک دست روی دست دیگری به راه‌های مختلفی که نشان‌دهنده‌ی حروف گوناگون است، الفبا نشان داده می‌شود. این وسیله برای کامل کردن نظام‌های نشانه‌گذاری (برای نام‌ها و مکان‌ها) بکار می‌رود و خودش به

دریافت کننده پیام حروف هجی می شود. هر دو نفر در استفاده از این روش باید کاملاً قادر به هجی کردن باشند.

روش های شفاهی

بعضی افراد نابینا-ناشنوا روشی را بکار می برند که بر کاربرد توأم زبان شفاهی یا لب خوانی و تطبیق و تنظیم صحیح سمعک تأکید دارد.

استفاده از (تک به تک) (واحد به واحد) (جدا جدا)

این روش گاهی اوقات در مواردی بکار می رود که هیچیک از دو نفر القاب نابینا-ناشنوا را نمی دانند. هر حرف و لغت روی کف دست دریافت کننده پیام با حروف بزرگ هجی می شود.

چاپ یا چاپ درشت

بعضی از افراد نابینا-ناشنوا که عادت به خواندن و نوشتن به عنوان وسیله ارتباطی دارند ممکن است درخواست کنند که کلمات به صورت چاپی یا با چاپ درشت نوشته شوند.

بریل

بریل و Moon و سایل بساویی ایجاد متن هستند. در بریل از یک مجموعه نقاط برجسته برای نشان دادن حروف یا گروهی از حروف استفاده می شود. در Moon نمادهای برجسته بکار می رود که بسیاری از آنها از نظر ظاهر خیلی شبیه به حروف معمولی Block (درشت) هستند.

Tadoma

فرد نابینا-ناشنوا با استفاده از این روش لب های گوینده و ارتعاشات گفتار ناشی از گلوئی گوینده را احساس می کند.

استفاده از فن آوری

۹۵ درصد از یادگیری ما در مورد خود و جهان از راه حواس بینایی و شنوایی انجام می شود

افراد نابینا-ناشنوا به طور روز افزون در حال بکارگیری فن آوری جدید برای برقراری ارتباط هستند. انواع فن آوری هایی که مناسب خواهد بود بستگی به نوع و درجه آسیب بینایی و یا شنوایی دارد.

افراد نابینا-ناشنوا ممکن است از کامپیوتر برای برقراری ارتباط به شیوه های متنوع استفاده کنند. به عنوان مثال:

• متن ضبط شده روی یک دیسک می تواند برای افراد با بینایی جزئی به صورت درشت چاپ شود.

تنهایی نظام نشانه گذاری نیست.

نشانه گذاری در محدوده بینایی

افراد نابینا-ناشنوایی که بینایی محدودی دارند ممکن است قادر به خواندن علایم زبان اشاره انگلیسی باشند در صورتی که علایم در محدوده ی باقی مانده ی بینایی آنها ارایه شود.

نشانه گذاری روی دست ها

بعضی افراد ممکن است از نشانه گذاری بساویی و روی دست ها استفاده کنند که با گذاشتن دست های خود بر روی دست های علامت دهنده می توانند علایم بکار رفته را احساس کنند. افراد مبتلا به نشانگان آشر احتمالاً این فرم از ارتباط را به موازات کاهش بینایی خود یاد می گیرند.

Makatan

در نظام Makatan از برخی علایم زبان اشاره اصلی انگلیسی استفاده می شود. هیچ دستور زبانی در این نظام بکار نمی رود و برخی مردم آن را برای یادگیری آسانتر می دانند.

زبان انگلیسی نشانه گذاری شده

زبان انگلیسی نشانه گذاری شده فرمی از زبان اشاره انگلیسی است که به طور کلی به عنوان یک ابزار آموزشی بکار می رود. یک علامت برای هر یک از کلمات گفته شده بکار می رود و توسط معلم همزمان با گفتار بیان می شود.

زبان انگلیسی توأم با نشانه

با زبان انگلیسی توأم با نشانه فرد در حال گفت و گو از علایمی برای قسمت های مهم عبارت بیان شده استفاده می کند.

القابای دستی نابینا-ناشنوا

این روش از القابای هجی با انگشتان با جزئی تغییرات استفاده می کند که با گذاشتن انگشتان در روی دست

○ متن ضبط شده روی یک دیسک می تواند برای خوانندگان زبان بریل با استفاده از صفحه‌ی کلید مربوط به بریل تعدیل شود.
○ متن ضبط شده روی یک دیسک می تواند برای افراد با شنوایی جزئی به وسیله‌ی یک ترکیب کننده‌ی صدا خوانده شود.

○ افراد با ناتوانی های چندگانه ممکن است قادر به استفاده از کامپیوترها برای فرصت های یادگیری باشند.

سایر مثال های پیشرفت فن آوری عبارت اند از:

○ تقویت کننده نصب شده روی تلفن

○ Minicomps × مشابه تلفن ها با نمایش متنی است.

○ سیستم های لوپ برای کسانی که از سمعک استفاده می کنند.

مطالب مذکور تنها خلاصه‌ی کوتاهی از برخی کاربردهای فن آوری است. تطبیق کننده های فن آوری بسیاری وجود دارند و بیشتر

آنها به طور مدام در حال توسعه هستند.

نظام های نمادی

بعضی از نظام های ارتباطی می تواند برای برقراری ارتباط به افراد کمک کند. به عنوان مثال: می توان از Symbols, Blissymbols

و Rebus Makaton Symbols نام برد.

Blissymbols

Blissymbols زبان نمادی کوتاه شده است که به منظور برطرف کردن نیازهای دایره لغات فرد بدون گفتار طراحی می شود. این زبان

نمادهای متفاوت را با هم ترکیب می کند. به عنوان مثال: تصویر نمادی گوش می تواند با ترکیب نماد دیگری نشان دهنده‌ی «سکوت»

و یا همراه با نماد مختلف دیگری معرف «شلوغ» باشد.

Rebus symbols

Rebus symbols ترسیم خط اشیاء یا فعالیت هاست، مانند برخی نمادهای کوتاه شده که به عنوان وسیله کمک ارتباطی بکار می روند.

تصاویر Makaton

تصاویر Makaton تصاویر و نمادهای مربوط به دایره لغات علامت Makaton هستند.

